

Chương 4: NHỊN CHAY (gồm năm phần)

Phần Một: Khái quát nhịn chay

✈ **Thứ nhất: Định nghĩa & phân tích các nền tảng nhịn chay:**

1- Định nghĩa:

✓ Theo nghĩa ngôn từ thì nhịn chay là sự kiêng cử về vấn đề gì đó.

✓ Theo nghĩa luật Islam thì nhịn chay là nhịn ăn, nhịn uống và nhịn không vi phạm mọi điều làm hư nhịn chay, có kèm theo định tâm, bắt đầu từ rạng đông thật cho đến mặt trời lặn.

2- Các nền tảng nhịn chay: Qua lời định nghĩa nhịn chay theo luật Islam rút ra được hai nền tảng chính.

a) Nhịn không vi phạm mọi điều làm hư nhịn chay, bắt đầu từ rạng đông thật cho đến mặt trời lặn.

Bằng chứng cho nền tảng này, Allah phán:

فَالَّذِينَ بَشِرُوهُمْ وَأَبْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتِمُوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ

{Giờ đây các người được tự do gần gũi họ và hãy tìm kiếm những gì được Allah an bày cho các người. Các người được tự do ăn uống trong đêm cho đến khi các người phân biệt được sợi chỉ trắng với sợi chỉ đen lúc

rạng đông, khi đó các người lại tiếp tục cuộc nhịn chay cho đến đêm} (chương 2 - Al-Baqarah: 187). Ý nghĩa của sợi chỉ trắng và sợi chỉ đen là giữa màn đêm tối mịt xuất hiện vệt trắng dài ở chân trời đông.

b) Định tâm, là mục đích của người nhịn ăn, nhịn uống và nhịn không vi phạm mọi điều làm hư nhịn chay vì mục đích tôn thờ Allah. Bởi có định tâm mới phân biệt được đâu là việc tôn thờ Allah so với các việc làm thông thường khác, cũng nhờ vào định tâm mới phân biệt được sự hành đạo này với sự hành đạo khác, giống như nhịn chay Ramadan hoặc một thể loại nhịn chay nào khác.

Và bằng chứng cho nền tảng này, Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – nói:

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى

{Thật ra, mọi việc làm đều bắt nguồn bằng định tâm và mỗi người chỉ đạt được điều mình đã định tâm.}(1)

 Thứ hai: Giáo luật nhịn chay Ramadan và bằng chứng:

Allah đã qui định tín đồ Muslim phải nhịn chay vào tháng Ramadan (việc nhịn chay đầu tiên được qui định vào ngày mùng 3 tháng Sha’bân năm thứ 2 Hijri, tại Madinah và Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – đã nhịn được chín lần Ramadan). Và nhịn chay là một trong năm nền tảng chính của tôn giáo Islam, như Allah đã phán:

(1) Do Al-Bukhari ghi số (1) và do Muslim ghi số (1907).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

{Hỡi những người có đức tin, việc nhịn chay đã được sắc lệnh cho các người giống như nó đã được sắc lệnh cho các thế hệ trước các người, mong rằng các người trở thành những người ngoan đạo.} (chương 2 - Al-Baqarah: 183), và Allah phán ở câu khác:

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ

{Tháng Ramadan là tháng mà Qur'an được ban xuống làm nguồn hướng dẫn cho nhân loại, trình bày rõ ràng về sự hướng dẫn và là tiêu chuẩn phân biệt (phúc và tội, chân lý và ngụy tạo). Vì vậy, ai trong các người chứng kiến tháng này (khi đang ở nhà) thì phải nhịn chay nguyên tháng.} (chương 2 - Al-Baqarah: 185).

Có Hadith do ‘Abdullah bin ‘Umar thuật lại lời của Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam –:

بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَصَوْمِ رَمَضَانَ وَحَجِّ بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا

{Islam được xây dựng trên năm nền tảng: Lời chứng ngôn đức tin Laa i laa ha il lol loh wa anh na Mu ham ma danh ro su lul loh; duy trì lễ Salah; xuất Zakat;

hành hương Hajj tại ngôi đền Ka'bah và nhịn chay Ramadan.}⁽¹⁾

Có Hadith do Talhah bin 'Ubaidillah kể: Có người Ả-rập du mục đến gặp Thiên Sứ và hỏi: *“Thưa Thiên Sứ! Xin cho tôi biết khi nào thì Allah bắt buộc tôi phải nhịn chay?”* Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – đáp: **{Vào tháng Ramadan.}** *“Thế ngoài tháng đó ra, có bắt buộc tôi nhịn tháng nào nữa không?”* Người Ả-rập du mục hỏi tiếp. Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – trả lời:

لَا، إِلَّا أَنْ تَطَوَّعَ شَيْئًا

{Không, ngoại trừ anh muốn nhịn tự nguyện thêm.}⁽²⁾

Và cộng đồng Islam thống nhất việc bắt buộc nhịn chay Ramadan đối với toàn tín đồ Muslim, đây một giáo điều cơ bản mà mỗi tín đồ cần nắm vững vì nhịn chay là một trong năm nền tảng chính của tôn giáo Islam, ai chống đối thì họ là người ngoại đạo, là kẻ phản đạo.

Thứ ba: Thể loại nhịn chay:

Việc nhịn chay được chia làm hai loại: Nhịn chay bắt buộc và nhịn chay tự nguyện.

Nhịn chay bắt buộc được chia làm ba loại:

- 1- Nhịn chay Ramadan.
- 2- Nhịn chay chuộc tội.
- 3- Nhịn chay theo lời nguyện.

⁽¹⁾ Do Al-Bukhari ghi số (8) và Muslim ghi số (16).

⁽²⁾ Do Al-Bukhari ghi số (46) và Muslim ghi số (11).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

Trong phần này chỉ phân tích về nhịn chay Ramadan và nhịn chay tự nguyện, còn các thể loại nhịn chay khác sẽ được đề cập ở vài vị trí khác, Inshaa Allah.

Thứ tư: Giá trị và lợi ích của nhịn chay.

1- Giá trị nhịn chay Ramadan. Từ ông Abu Huroiroh dẫn lời Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

{Ai đứng Salah vào đêm Qadr (định mệnh) bằng niềm tin (nơi Allah) và hy vọng được phần thưởng (nơi Ngài), họ được tha thứ cho tất cả tội lỗi đã phạm. Và ai nhịn chay Ramadan bằng niềm tin (nơi Allah) và hy vọng được phần thưởng (nơi Ngài), họ được tha thứ cho tất cả tội lỗi đã phạm.}(1)

Và cũng do ông Abu Huroiroh thuật lại lời Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

الصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ مُكَفِّرَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ إِذَا اجْتَنَبْتُ الْكَبَائِرَ

{Lễ Salah năm lần (trong ngày đêm); Salah Jum’ah đến Salah Jum’ah; (nhịn chay) Ramadan đến Ramadan là những cách xóa tội lỗi ở khoảng giữa chúng, khi đã tránh được đại tội.}(2)

(1) Do Al-Bukhari ghi số (1901) và Muslim ghi số (760).

(2) Do Muslim ghi số (233).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

Đây chỉ là một vài Hadith điển hình nói về giá trị nhịn chay Ramadan, ngoài ra còn rất nhiều Hadith khác nữa.

2- Lợi ích của việc nhịn chay Ramadan: Việc nhịn chay mang lại rất nhiều ý nghĩa và lợi ích to lớn cho tín đồ ngoan đạo, điển hình như:

- Đề cao và thanh lọc bản thân tránh khỏi mọi thói hư tật xấu, mọi bản tính thấp hèn, bởi khi nhịn chay sẽ làm cho đường đi của Shaytan bị hẹp trong cơ thể con người.

- Nhịn chay là sự kiềm chế bản thân tránh được mọi dục vọng, mọi tham vọng ở cuộc sống, và thúc đẩy niềm hi vọng ao ước đến Ngày Sau và sự hưng thịnh trường tồn.

- Nhịn chay làm cho con người thấu hiểu được nỗi khổ và cảm giác đau đớn của người nghèo bởi vì người nhịn chay đã nếm được cái đói và cái khát.

Ngoài ra, còn có rất nhiều lợi ích và ý nghĩa khác.

 Thứ năm: Các điều kiện nhịn chay Ramadan.

Việc nhịn chay chỉ bắt buộc đối với ai đủ điều kiện sau đây:

1) Islam, phải là người Muslim. Việc nhịn chay không bắt buộc đối với người ngoại đạo và cũng sẽ không có giá trị nếu họ nhịn chay. Bởi, nhịn chay là thể loại thờ phượng bắt buộc với người Muslim. Khi nào người ngoại

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

đạo cải đạo sang Islam lúc đó mới buộc họ nhịn bù lại số ngày đã thiếu trong Ramadan.

2) Phải là người trưởng thành. Việc nhịn chay không bắt buộc đối với ai chưa đến tuổi trưởng thành vì Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – nói:

رَفَعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلَاثَةٍ: عَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَبْلُغَ

{**Có ba loại người được nâng viết lên không chép tội: . . và trẻ em đến khi trưởng thành.**}⁽¹⁾ Nhưng một khi trẻ em tinh khôn thì nhịn chay đó có giá trị, và một lời khuyến nghị dành các bậc cha mẹ nên rèn luyện cho trẻ nhịn chay ngay từ nhỏ để tập trẻ làm quen và khỏi bỏ ngỡ khi đến tuổi trưởng thành.

3) Phải là người có lý trí. Nhịn chay không bắt buộc đối với người khùng điên và người ngu khờ. Vì Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – nói:

رَفَعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلَاثَةٍ ... وَعَنِ الْمَجْنُونِ حَتَّى يَعْقِلَ

{**Có ba loại người được nâng viết lên không chép tội: . . người tâm thần cho đến khi bình thường . . .**}

4) Sức khỏe. Đối với ai bị bệnh không có khả năng nhịn chay thì không bắt buộc phải nhịn chay, nhưng một khi muốn nhịn chay thì nhịn chay đó có giá trị, vì Allah phán:

فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ

⁽¹⁾ Do Ahmad ghi số (6/100) và Abu Dawood ghi số (3/558) và được Al-Albani xác thực trong bộ Al-Irwa' số (297).

{Tuy nhiên, ai trong các người bị bệnh hoặc là khách lữ hành thì y hãy nhịn bù lại vào những ngày khác tương ứng với số ngày đã không nhịn} Đến khi khỏi bệnh buộc phải nhịn bù lại số ngày đã ăn trong tháng Ramadan.

5) Đang ở tại địa phương. Đối với người rời khỏi địa phương không bắt buộc phải nhịn chay, nhưng nếu muốn nhịn chay lúc đang đi đường thì thì nhịn chay đó có giá trị, vì Allah phán:

فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ

{Tuy nhiên, ai trong các người bị bệnh hoặc là khách lữ hành thì y hãy nhịn bù lại vào những ngày khác tương ứng với số ngày đã không nhịn} Và bắt buộc phải nhịn bù lại số ngày đã ăn uống trong tháng Ramadan.

6) Đối với phụ nữ phải sạch sẽ, không kinh nguyệt và ra máu hậu sản. Phụ nữ đang trong chu kỳ kinh hoặc đang ra máu hậu sản bị cấm nhịn chay, bởi Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

أَلَيْسَ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ، وَلَمْ تَصُمْ؟ فَذَلِكَ مِنْ نُقْصَانِ دِينِهَا

{Chẳng phải phụ nữ khi hành kinh là không được phép hành lễ Salah và cũng không được phép nhịn chay đó sao? Đây là điều thiếu sót trong việc hành đạo của họ.}⁽¹⁾ Nhưng bắt buộc phải nhịn chay bù vào những ngày khác, bởi bà ‘Aishah kể: *{Trước đây, khi chúng tôi bị*

⁽¹⁾ Do Al-Bukhari ghi số (304).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

như thế (đang kinh nguyệt) chỉ bắt buộc nhịn chay bù mà không bắt buộc phải hành lễ Salah bù.}⁽¹⁾

Thứ sáu: Việc xác nhận bắt đầu và kết thúc tháng Ramadan:

Tháng Ramadan được xác định qua việc nhìn thấy lưỡi liềm của tháng, do tự nhìn hoặc dựa vào thông báo của một cá thể ngoan đạo hoặc tập thể đáng tin cậy như Ban Đại Diện chẳng hạn, bởi Allah phán:

فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ

{Vì vậy, ai trong các người chứng kiến tháng này (khi đang ở nhà) thì phải nhịn chay nguyên tháng} (chương 2 - Al-Baqarah: 185).

Và Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – đã dạy:

إِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَصُومُوا

{Khi các người nhìn thấy lưỡi liềm (tháng Ramadan) thì hãy nhịn chay.}⁽²⁾ Và vì Hadith do Ibnu ‘Umar kể: *{Tôi đã báo với Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – việc tôi nhìn thấy lưỡi liềm Ramadan, thế là Người nhịn chay và ra lệnh mọi người nhịn chay.}*⁽³⁾

Trường hợp không nhìn thấy được lưỡi liềm tháng Ramadan vì bất cứ lý do nào đó thì bắt buộc phải tính tháng Sha’bân (tháng 8) đủ 30 ngày. Ngoài ra, việc xác

⁽¹⁾ Do Muslim ghi số (335).

⁽²⁾ Do Al-Bukhari ghi số (1900) và Muslim ghi số (1080) – 8.

⁽³⁾ Do Abu Dawood ghi số (2342) và Al-Hakim ghi trong bộ Al-Mustadrik (1/423) và đã được xác định.

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

định tháng Ramadan không được dựa theo bất cứ phương pháp nào khác mà chỉ có hai cách, một là nhìn thấy lưỡi liềm hoặc hai là tính tháng Sha'bân đủ 30 ngày, bởi Thiên Sứ – **Sollollohu 'alaihi wasallam** – đã từng nói:

صُومُوا لِرُؤْيَيْهِ، وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَيْهِ، فَإِنْ غُبِّيَ عَلَيْكُمْ فَأَكْمِلُوا عِدَّةَ شَعْبَانَ ثَلَاثِينَ

{Các người hãy nhịn chay khi thấy lưỡi liềm (tháng Ramadan) và hãy xả chay khi thấy lưỡi liềm (tháng Shawwal). Nếu như trường hợp bị mây che không thấy lưỡi liềm được thì tính tháng Sha'bân đủ 30 ngày.}(1)

Còn việc xác định kết thúc tháng Ramadan thì cần đến lời xác định của hai người Muslim ngoan đạo, nếu không ai nhìn thấy lưỡi liềm tháng Shawwal thì tính tháng Ramadan đủ 30 ngày.

 Thứ bảy: Thời gian định tâm nhịn chay và giáo luật về việc định tâm đó:

Bắt buộc người nhịn chay phải có định tâm trước khi bước vào nhịn chay, bởi định tâm là một trong hai nền tảng chính như đã đề cập, bởi Thiên Sứ – **Sollollohu 'alaihi wasallam** – nói:

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى

{Thật ra, mọi việc làm đều bắt nguồn bằng định tâm và mỗi người chỉ đạt được điều mình đã định tâm.}

(1) Do Al-Bukhari ghi số (1909) và Muslim ghi số (1081).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

Đối với nhịn chay bắt buộc như nhịn chay Ramadan, nhịn chay chuộc tội, nguyện nhịn chay, nhịn chay bù, bắt buộc người nhịn phải định tâm trong đêm trước giờ Azdan Fajr dù chỉ trước một phút, bởi Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

مَنْ لَمْ يُبَيِّتِ الصَّيَّامَ قَبْلَ الْفَجْرِ فَلَا صِيَّامَ لَهُ

{Ai không phân biệt rõ định tâm nhịn chay trước Salah Fajr thì nhịn chay của họ vô giá trị.}(1)

Đối với nhịn chay Sunnah (tự nguyện) thì được phép định tâm bất cứ lúc nào vào ban ngày miễn sao vẫn chưa ăn, chưa uống, chưa vi phạm bất cứ điều gì làm hư nhịn chay kể từ khi rạng đông của ngày muốn nhịn, bởi có lần sau Salah Fajr Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – hỏi vợ ‘Ā-ishah:

هَلْ عِنْدَكُمْ شَيْءٌ؟

{Em có gì ăn không?} bà đáp: Không, thưa Thiên Sứ. Thì Người nói:

فَإِنِّي إِذَا صَائِمٌ

{Vậy Ta sẽ nhịn chay.}(2)

Tuy nhiên, có thể định tâm một lần ở đầu tháng Ramadan cho việc nhịn cả tháng, và khi nào bị ngưng giữa chừng vì lí do nào đó thì cần định tâm lại. Nhưng tốt nhất

(1) Do Muslim ghi số (1154) - 170.

(2) Do At-Tirmizdi ghi số (733), An-Nasa-i ghi số (4/196), Ibnu Maajah ghi số (1700) và lời Hadith là của An-Nasa-i, đã được Al-Albani xác thực trong bộ Sahih At-Tirmizdi số (583).

là định tâm mỗi ngày trước khi bắt đầu nhịn vào ngày mới.

Phần Hai: Các lý do tạm miễn và các điều làm hư nhịn chay:

Thứ nhất: Các lý do không nhịn Ramadan.

Việc ăn uống vào ban ngày tháng Ramadan chỉ được phép khi có một trong các lý do sau:

1) Người bị bệnh và già yếu. Nếu người bị bệnh có hi vọng khỏi bệnh, được phép ăn uống trong khoảng thời gian bị bệnh, sau khi khỏi bệnh phải nhịn bù lại số ngày đã không nhịn, bởi Allah phán:

أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ

{(Nhịn chay chỉ bắt buộc trong) một số ngày nhất định. Tuy nhiên, ai trong các người bị bệnh hoặc là khách lữ hành thì y hãy nhịn bù lại vào những ngày khác tương ứng với số ngày đã không nhịn.} (chương 2 - Al-Baqarah: 184), và Allah phán ở câu khác:

فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمْ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ

{Vì vậy, ai trong các người chứng kiến tháng này (khi đang ở nhà) thì phải nhịn chay nguyên tháng, còn ai bị bệnh hoặc đi xa nhà thì y hãy nhịn bù lại vào những

ngày khác tương ứng với số ngày đã không nhịn.}
(chương 2 - Al-Baqarah: 185).

Đối với người bị bệnh nan y, hoặc người già yếu mất năng lực nhịn chay, họ được miễn nhịn chay. Bù lại, họ phải xuất thức ăn thay thế mỗi ngày một phần ăn, bởi Allah đã qui định việc xuất thức ăn tương ứng với việc nhịn chay ở ngay thời kỳ đầu của việc nhịn chay. Cho nên, việc xuất thức ăn là thay thế cho việc nhịn chay khi có lý do chính đáng.

Imam Al-Bukhari nói: *“Và đối với người già lớn tuổi mất khả năng nhịn chay giống như trước đây ở tuổi xế chiều vị Sahabi Anas đã xuất thức ăn thay thế mỗi ngày cho một phần thức ăn cho một người nghèo trong một hoặc hai năm cuối đời của ông.”*⁽¹⁾

Và ông Ibnu ‘Abbas nói: *“Đối với các cụ già mất khả năng nhịn chay, xuất thức ăn thay thế mỗi ngày cho một người nghèo.”*⁽²⁾

Mức lượng thức ăn thay thế cho người mất khả năng nhịn chay do bệnh nan y hoặc già yếu, mỗi ngày xuất nửa So’ thức ăn của địa phương, và nửa So’ tương đương khoảng 1,2 kg.

Còn nếu cố gắng nhịn chay thì nhịn chay đó có giá trị.

⁽¹⁾ Do Al-Bukhari ghi số (4505).

⁽²⁾ Do Al-Bukhari ghi số (4505).

2) Rời khỏi địa phương. Những ai rời khỏi địa phương được phép tạm hoãn việc nhịn chay nhưng phải nhịn bù lại số ngày đã thiếu, bởi Allah đã phán:

فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ

{Tuy nhiên, ai trong các người bị bệnh hoặc là khách lữ hành thì y hãy nhịn bù lại vào những ngày khác tương ứng với số ngày đã không nhịn.} (chương 2 - Al-Baqarah: 184), và Allah phán ở câu khác:

فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ

{Vì vậy, ai trong các người chứng kiến tháng này (khi đang ở nhà) thì phải nhịn chay nguyên tháng, còn ai bị bệnh hoặc đi xa nhà thì y hãy nhịn bù lại vào những ngày khác tương ứng với số ngày đã không nhịn.} (chương 2 - Al-Baqarah: 185). Và bởi Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – đã trả lời một người khi ông ta hỏi về nhịn chay trong lúc rời khỏi địa phương:

إِنْ شِئْتَ فَصُمْ وَإِنْ شِئْتَ فَأَفْطِرْ

{Nếu muốn anh nhịn và nếu không anh tạm hoãn.}(1)
Có lần Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – nhịn chay trên đường đến Makkah nhưng khi đi đến Al-Kadid thì Người đã xả chay và mọi người đều xả theo.(2)

(1) Do Al-Bukhari ghi số (1943).

(2) Do Al-Bukhari ghi số (1944).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

Tất nhiên, không bất cứ trường hợp nào rời khỏi địa phương đều được phép tạm hoãn việc nhịn chay. Chỉ được phép tạm hoãn khi người đó được phép rút ngắn và gom lễ Salah lại⁽¹⁾ như đi vì công việc, làm tài xế xe khách chạy tuyến dài. . . và người đó phải rời khỏi địa phương từ khoảng cách 80 km trở lên.

Trường hợp rời khỏi địa phương để làm tội lỗi hoặc cố ý rời khỏi địa phương để khỏi phải nhịn chay, hình thức này tuyệt đối không được phép tạm hoãn nhịn chay cho dù có đi hàng trăm ki lô mét.

Trường hợp người rời khỏi địa phương muốn nhịn chay thì nhịn chay đó có giá trị, bởi ông Anas kể: *“Xưa kia, chúng tôi đã đi đường cùng Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – làm cho người nhịn chay và người không nhịn chay không cảm thấy hổ thẹn lẫn nhau.”*⁽²⁾ Với điều kiện việc nhịn chay không gây khó khăn trong suốt chuyến đi.

Trường hợp cảm thấy khó khăn, trở ngại, ảnh hưởng đến sức khỏe và công việc, tốt nhất là xả chay chọn cách dễ dàng, bởi xưa kia, có một người đàn ông cố nhịn chay lúc đi đường dưới thời tiết nắng cháy da, mọi người vây quanh ông ta để che nắng, thấy vậy Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

لَيْسَ مِنَ الْبِرِّ الصَّيَّامُ فِي السَّفَرِ

(1) Tìm hiểu thêm trong bộ Al-Mughni (3/34).

(2) Do Al-Bukhari ghi số (1947).

{Không phải hành động ngoan đạo là nhịn chay trong lúc đi đường.}(1)

3) Phụ nữ đang kinh nguyệt và ra máu hậu sản.

Một khi phụ nữ đến chu kỳ kinh và ra máu hậu sản bị cấm nhịn chay, nếu cố tình nhịn chay thì nhịn chay đó vô giá trị và mang tội, bởi ông Sa'ed Al-Khudri dẫn lời Thiên Sứ – **Sollollohu 'alaihi wasallam** – nói:

أَلَيْسَ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ، وَلَمْ تَصُمْ؟ فَذَلِكَ مِنْ نَقْصَانِ دِينِهَا

{Chẳng phải phụ nữ khi hành kinh là không được phép hành lễ Salah và cũng không được phép nhịn chay đó sao? Đây là điều thiếu sót trong việc hành đạo của cô ta.}(2)

Và bắt buộc phụ nữ nhịn chay bù vào những ngày khác, bởi bà 'Ā-ishah kể: *“Trước đây, mỗi lần chúng tôi bị như thế (tức đang hành kinh) chỉ bắt buộc nhịn chay bù mà không bắt buộc phải dâng lễ Salah bù.”(3)*

4) Mang thai và cho con bú. Đối với phụ nữ đang mang thai và đang cho con bú, nếu sợ ảnh hưởng đến sức khỏe của bản thân, đến sức khỏe bào thai hoặc đến trẻ sơ sinh, họ được phép tạm hoãn việc nhịn chay, bởi ông Anas dẫn lời Thiên Sứ – **Sollollohu 'alaihi wasallam** –:

إِنَّ اللَّهَ وَضَعَ عَنِ الْمُسَافِرِ شَطْرَ الصَّلَاةِ وَالصَّوْمِ وَعَنِ الْحُبْلِ
وَالْمَرْضِعِ الصَّوْمَ

(1) Do Al-Bukhari ghi số (1946).

(2) Do Al-Bukhari ghi số (304).

(3) Do Muslim ghi số (335).

{Quả thật, Allah đã giảm cho người đi đường một nửa lễ Salah, nhịn chay; và giảm cho phụ nữ mang thai và cho con bú nhịn chay.}(1)

Trường hợp phụ nữ mang thai hoặc đang cho con bú sợ ảnh hưởng đến sức khỏe bào thai hoặc trẻ sơ sinh thì ngoài việc nhịn chay bù còn phải xuất thức ăn cho người nghèo mỗi ngày một phần thức ăn, bởi Ibnu ‘Abbas nói:

وَالْمَرْضِعُ وَالْحَبْلَى إِذَا خَافَتَا عَلَى أَوْلَادِهِمَا أَفْطَرَتَا وَأَطْعَمَتَا

{Một khi phụ nữ cho con bú và mang thai sợ ảnh hưởng đến sức khỏe thai nhi và trẻ sơ sinh thì được tạm hoãn nhưng phải xuất thức ăn thay thế.}(2)

Đến đây xong phần tóm lược các lý do được phép tạm hoãn nhịn chay Ramadan, gồm bốn lý do: Rời khỏi địa phương, bị bệnh, kinh nguyệt, ra máu hậu sản, sợ ảnh hưởng như trường hợp của thai nhi và trẻ sơ sinh.

Thứ hai: Các điều làm vô hiệu nhịn chay.

Một khi người nhịn chay vi phạm một trong các điều sau đây là nhịn chay của họ bị hư:

1) Cố ý ăn uống, bởi Allah phán:

(1) Do At-Tirmizdi ghi số (715) và xác nhận là Hadith Hasan, An-Nasa-i ghi (2/103), Ibnu Maajah ghi số (1667) và Al-Albani xác thực là Hadith Hasan trong bộ Sahih Sunan An-Nasa-i số (2145).

(2) Do Abu Dawood ghi số (2317, 2318) và được Al-Albani xác thực là Hadith Sahih trong bộ Al-Irwa (4/18, 25) và tương tự thể được ghi lại từ ông Ibnu ‘Umar.

وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتِمُوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ

{Các người được tự do ăn uống trong đêm cho đến khi các người phân biệt được sợi chỉ trắng với sợi chỉ đen lúc rạng đông, khi đó các người lại tiếp tục cuộc nhịn chay cho đến đêm.} (chương 2 - Al-Baqarah: 187).

Trong câu Kinh nói rất rõ người nhịn chay không được phép ăn uống trong suốt thời gian từ sau ánh rạng đông xuất hiện cho đến mặt trời lặn. Tuy nhiên, ai ăn uống do vô tình thì nhịn chay đó vẫn còn giá trị, họ phải tiếp tục nhịn và ngừng ăn uống khi được ai đó nhắc nhở hoặc tự nhớ ra, bởi Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

مَنْ نَسِيَ وَهُوَ صَائِمٌ فَأَكَلَ أَوْ شَرِبَ فَلَيْتَمَّ صَوْمَهُ فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللَّهُ وَسَقَاهُ

{Ai vô tình ăn uống trong lúc đang nhịn chay thì hãy tiếp tục nhịn chay. Việc ăn uống vô tình đó là đặc ân Allah dành riêng cho họ.}(1)

Ngoài ra, thuốc nhỏ mũi cũng làm hư nhịn chay (khi cảm nhận được ở cổ họng, còn không cảm nhận được gì thì không hư. Riêng nhỏ mắt và tai thì hoàn toàn không bị hư nhịn chay dù có cảm nhận được vị ở cổ họng) và bất cứ thứ gì đến được bao tử đều làm hư nhịn chay, thậm chí không vào bằng đường miệng vẫn được xem như ăn uống như tiêm thuốc dinh dưỡng.

(1) Do Al-Bukhari ghi số (1933) và Muslim ghi số (1155) từ Abu Huroiroh.

2) Giao hợp. Việc gần gũi vợ chồng vào ban ngày Ramadan làm hư nhịn chay. Ai vi phạm phải sám hối, cầu xin sự tha thứ từ Allah, nhịn bù lại ngày hôm đó và phải chịu phạt nặng nề. Đó là phóng thích một nô lệ; nếu không có khả năng phải nhịn chay hai tháng liên tiếp; nếu không có khả năng nữa thì xuất 60 phần thức ăn cho sáu mươi người nghèo, bởi Hadith do Abu Huroiroh kể: Trong lúc chúng tôi đang ngồi cùng Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – thì có một người đàn ông chạy đến nói: “Chết tôi rồi, thưa Thiên Sứ.” Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – hỏi: {**Có chuyện gì?**} Người đàn ông phân trần: Tôi đã gần gũi vợ mình lúc nhịn chay. Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** –:

هَلْ تَجِدُ رَقَبَةً تُعْتِقُهَا؟

{**Anh có nô lệ để phóng thích không?**} Người đàn ông đáp: Thưa không. Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** –:

فَهَلْ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَصُومَ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ؟

{**Vậy anh có thể nhịn chay hai tháng liên tiếp không?**} Người đàn ông đáp: Thưa không. Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** –:

فَهَلْ تَجِدُ إِطْعَامَ سِتِّينَ مِسْكِينًا؟

{**Vậy anh có thể xuất thức ăn cho sáu mươi người nghèo không?**} Người đàn ông nói: Thưa không. Thế là Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – không nói gì, lúc sau có người mang đến tặng cho Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – một chậu chà là thì Thiên Sứ –

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

Sollollohu ‘alaihi wasallam – hỏi: {**Người đàn ông khi này đâu rồi?**} Tôi đây, thưa Thiên Sứ, Người bảo:

خُذْهَا فَتَصَدَّقْ بِهِ

{**Anh hãy lấy số chà là này mà bố thí đi.**} Người đàn ông hỏi: Đi cho người nghèo hơn tôi hả, thưa Thiên Sứ? Tôi xin thề với Allah trong khu vực này không còn ai nghèo hơn gia đình tôi nữa đâu. Lời nói đó làm Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – cười ngậy ngất thấy cả hàng răng. Xong Người bảo:

أَطْعِمَهُ أَهْلَكَ

{**Vậy anh mang về cho gia đình ăn đi.**}⁽¹⁾

 Trường hợp cố ý xuất tinh không bằng giao hợp giống như thủ dâm, sờ trợn vợ, hôn vợ hoặc xem phim ảnh... là hư nhịn chay ngày hôm đó, họ phải nhịn bù lại vào ngày khác nhưng không phải chịu phạt bởi khung phạt chỉ dành riêng cho việc ân ái.

 Trường hợp xuất tinh do mộng tinh (hay gọi là giấc mộng ướt) hoặc bị bệnh về sinh lý, hoàn toàn không ảnh hưởng đến nhịn chay, bởi nằm ngoài tầm kiểm soát của bản thân.

3) Cố ý ới, là hình thức cố ý đưa tay vào miệng hoặc làm bằng cách nào đó khiến thức ăn, thức uống trong bao tử trào ngược ra ngoài bằng đường miệng.

Trường hợp ới do say sóng tàu xe, nhức đầu, bị bệnh hoàn toàn không ảnh hưởng đến nhịn chay, bởi nằm

(1) Do Al-Bukhari ghi số (1936) và Muslim ghi số (1111).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

ngoài tầm kiểm soát của bản thân như Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

مَنْ ذَرَعَهُ الْقَيْءُ فَلَيْسَ عَلَيْهِ قَضَاءٌ وَمَنْ اسْتَقَاءَ عَمْدًا فَلَيْقُضِ

{Ai không kèm chế được cơn ói thì không phải nhịn bù, còn ai cố tình ói thì phải nhịn bù.}(1)

4) Giác nẻ, là dùng vật nhọn bén như lưỡi lam gạch nhẹ lên da và dùng ống giác hút máu ra khỏi cơ thể để chữa bệnh. Hình thức giác nẻ làm hư nhịn chay của người được giác, bởi Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

أَفْطَرَ الْحَاجِمُ وَالْمَحْجُومُ

{Thợ giác và người được giác đều hư nhịn chay.}(2)

Riêng thợ giác nếu làm theo cách dùng ống hút hút máu trực tiếp trên da hư nhịn chay của mình, còn nếu dùng dụng cụ giác thì không ảnh hưởng đến nhịn chay. Allahu ‘Alam.

✚ Trường hợp bị chảy máu từ mạch máu, hiển máu đều mang ý nghĩa như giác nẻ tức hư nhịn chay.

✚ Trường hợp bị chảy máu do bị thương xay xác, chảy máu răng, ra máu cam, hoàn toàn không ảnh hưởng đến nhịn chay, bởi nó không mang ý nghĩa như giác nẻ.

(1) Do Abu Dawood ghi số (2380), At-Tirmizdi ghi số (720), Ibnu Maajah ghi số (1676) và đã được Al-Albani xác thực là Hadith Sahih trong bộ Sahih Ibnu Maajah số (1368).

(2) Do Abu Dawood ghi số (2367), Ibnu Khuzaimah ghi số (1983) và đã được Al-Albani xác thực là Hadith Sahih trong bộ Al-Ta'liq của Ibnu Khuzaimah số (3/236).

5) Có kinh nguyệt và ra máu hậu sản. Một khi phụ nữ bắt đầu chu kỳ kinh và ra máu hậu sản, thì việc nhịn chay của cô ta bị hư, không phân biệt sự việc xảy ra trước mặt trời lặn bao lâu dù chỉ vài giây, cô ta cần phải nhịn bù lại ngày hôm đó, bởi Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – nói:

أَلَيْسَ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ، وَلَمْ تَصُمْ؟

{Chẳng phải phụ nữ khi hành kinh là không được phép hành lễ Salah và cũng không được phép nhịn chay đó sao?}⁽¹⁾

6) Định tâm xả chay. Khi người nhịn chay định tâm xả chay xem như việc nhịn chay đó bị hư dẫu cho không ăn uống gì sau định tâm xả chay, bởi sự định tâm là một nền tảng cốt lõi phải được duy trì suốt thời gian nhịn chay.

7) Bỏ đạo. Việc bỏ đạo sẽ xóa sạch mọi việc hành đạo trước đó, bởi Allah phán:

لَيْنَ أَشْرَكَتْ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ

{Quả thật, Người cũng như các vị (Sứ Giả) trước Người đều đã được mặc khải rằng: “Nếu Người tổ hợp (thần linh) cùng với Allah thì việc hành đạo của Người sẽ trở nên vô nghĩa và Người chắc chắn sẽ là một kẻ thất bại.”} (chương 39 - Az-Zumar: 65).

⁽¹⁾ Do Al-Bukhari ghi số (304).

Phần Ba: Những khuyến khích và không nên lúc nhịn chay

Thứ nhất: Những khuyến khích trong nhịn chay.

Khuyến khích người nhịn chay nên quan tâm đến những điều sau đây:

1) Suhur là ăn thức ăn nhịn, bởi Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

تَسَحَّرُوا فَإِنَّ فِي السُّحُورِ بَرَكَةً

{Các người hãy ăn Suhur, bởi trong Suhur có hồng phúc.}(1) Người nhịn chay nên đặt biệt quan tâm đến khẩu phần ăn Suhur này dù ăn nhiều hay ăn ít thậm chí chỉ uống ngụm nước cũng không nên bỏ qua và thời gian ăn Suhur tốt nhất là từ sau nửa đêm đến giờ rạng đông (giờ Azdan Fajr).

2) Trì hoãn việc ăn Suhur, bởi Hadith do ông Zaid bin Thabit kể: “Chúng tôi đã ăn Suhur cùng với Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – xong là chúng tôi đứng dậy cùng hành lễ Salah Fajr.” Có người hỏi: Khoảng thời gian từ lúc ăn đến Azdan là bao lâu? Zaid đáp: “Khoảng một người đọc được năm mươi câu Kinh.”(2) Dựa vào Hadith này thì chỉ cần nửa tiếng hoặc tối đa một tiếng trước giờ Azdan Fajr là tốt nhất.

(1) Do Al-Bukhari ghi số (1923) và Muslim ghi số (1095).

(2) Do Al-Bukhari ghi số (575) và Muslim ghi số (1097) và lời Hadith là của Muslim.

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

3) Tranh thủ xả chay, một khi đã xác định mặt trời đã lặn thì lập tức xả chay không chờ đợi gì thêm nữa, bởi ông Sahl bin Sa'd dẫn lời Thiên Sứ – **Sollollohu 'alaihi wasallam** – rằng:

لَا تَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ

{Mọi người sẽ luôn được tốt đẹp miễn sao họ biết tranh thủ xả chay (khi mặt trời lặn).}⁽¹⁾

4) Xả chay bằng vài trái chà là tươi, nếu không có thì bằng vài trái chà là khô và ăn theo số lẻ, nếu không có thì nên xả với nước lã, bởi có Hadith do ông Anas kể: *{Trước kia, Thiên Sứ – Sollollohu 'alaihi wasallam – của Allah đã xả chay bằng vài trái chà là tươi trước khi hành lễ Salah, khi không có chà là tươi thì Người xả bằng vài trái chà là khô và khi không có chà là khô thì người uống vài ngụm nước lã.}*⁽²⁾ Khi không có bất cứ gì ăn uống thì chỉ cần định tâm xả chay là đủ.

5) Cầu xin lúc xả chay và trong suốt thời gian nhịn, bởi Thiên Sứ – **Sollollohu 'alaihi wasallam** – nói:

ثَلَاثَةٌ لَا تُرَدُّ دَعْوَتُهُمْ: الصَّائِمُ حَتَّى يُفِطِرَ وَالْإِمَامُ الْعَادِلُ وَالْمَظْلُومُ

{Có ba loại cầu xin không bị khước từ khi họ cầu xin: Người nhịn chay cho đến khi xả chay, người lãnh đạo}

⁽¹⁾ Do Al-Bukhari ghi số (1957) và Muslim ghi số (1098).

⁽²⁾ Do Abu Dawood ghi số (2356) và At-Tirmizdi ghi số (696) và được At-Tirmizdi xác thực là Hadith Hasan, Al-Baghawi ghi trong bộ Sharh As-Sunnah (6/266) và được ông xác thực là Hadith Hasan và Hadith đã được Al-Albani xác thực là Hadith Sahih trong bộ Sahih At-Tirmizdi số (560), Hadith còn được gia tăng thêm độ chính xác bằng đường truyền trong Al-Arna-ut trong Al-Ta'liq 'a la Sharh As-Sunnah.

công chính liêm minh và người bị đàn áp, bị đối xử bất công.}(1)

6) Bổ thí nhiều hơn, xướng đọc Qur'an, cho thức ăn người nhịn chay và mọi việc hành đạo tốt lành khác, như ông Ibnu 'Abbas kể: {*Xia kia, Thiên Sứ – Sollollohu 'alaihi wasallam – là Người rộng lượng trong việc thiện nguyện, nổi bậc nhất là trong tháng Ramadan khi Jibril đến gặp Người để cùng nhau ôn lại Qur'an vào mỗi đêm của tháng Ramadan. Từ khi gặp được Jibril thì sự rộng lượng đó trở lên nhanh hơn cả gió thổi.*"}(2)

7) Cố gắng hành lễ Salah trong đêm, đặc biệt là vào mười ngày cuối Ramadan, như bà 'Ā-ishah kể: {*Xưa kia, khi bước vào mười ngày cuối (Ramadan), Thiên Sứ – Sollollohu 'alaihi wasallam – không gần gũi các bà vợ, Người đứng hành lễ suốt đêm và đánh thức người thân cùng hành lễ.*"}(3) và vì Hadith mang ý nghĩa chung chung rằng:

مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

(1) Do At-Tirmizdi ghi số (2526) và được At-Tirmizdi xác thực là Hadith Hasan, Al-Baihaqi ghi số (3/345) và theo đường truyền khác từ ông Anas dẫn lời Thiên Sứ – Sollollohu 'alaihi wasallam –: {ثَلَاثَ دَعَوَاتٍ لَا تُرَدُّ: دَعْوَةُ الْوَالِدِ وَدَعْوَةُ الصَّائِمِ وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ} {Có ba loại cầu xin không bị khước từ: Lời cầu xin của cha, lời cầu xin của người nhịn chay và lời cầu xin của người đi xa.} Hadith đã được Al-Albani xác thực là Hadith Sahih số (1797).

(2) Do Al-Bukhari ghi số (2024) và Muslim ghi số (1174).

(3) Do Al-Bukhari ghi số (6) và Muslim ghi số (2308).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

{Ai đứng Salah trong Ramadan bằng niềm tin (nơi Allah) và hy vọng được phần thưởng (nơi Ngài), họ được tha thứ cho tất cả tội lỗi đã phạm.}"⁽¹⁾

8) Làm 'Umrah, bởi Thiên Sứ – Sollollohu 'alaihi wasallam – nói:

عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ حَجَّةً

{'Umrah trong tháng Ramadan tương đương với Hajj.}"⁽²⁾

9) Nói câu: “**Tôi đang nhịn chay**” khi bị xúc phạm, bởi Thiên Sứ – Sollollohu 'alaihi wasallam – đã từng di huấn:

وَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْخَبْ فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ: إِنِّي أَمْرٌ صَائِمٌ

{Khi các người nhịn chay thì đừng vắng tục, la hét. Nếu bị một ai chửi hoặc bị đuổi giết thì hãy nói: “**Thật ra tôi đang nhịn chay.**”}"⁽³⁾

 Thứ hai: Những điều không nên làm khi đang nhịn chay.

Khi đang nhịn chay nên cố gắng tránh xa những hành động sau kéo làm giảm đi ân phước:

(1) Do Muslim ghi số (759)

(2) Do Al-Bukhari ghi số (1782) và Muslim ghi số (1256).

(3) Do Al-Bukhari ghi số (1904) và Muslim ghi số (1151) là lời Hadith là của Al-Bukhari.

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

1) Cố hít nước mạnh vào mũi lúc lấy Wudu, do bởi sợ nước sẽ đi vào trong cơ thể như Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – đã nói:

وَبَالِغٌ فِي الْإِسْتِنْشَاقِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ صَائِمًا

{Và hãy hít nước mạnh vào mũi (khi lấy Wudu) ngoại trừ khi đang nhịn chay.}⁽¹⁾

2) Hôn khi không kiềm chế được sinh lý, đối với người không thể kiểm soát được sinh lý mình thì không nên hôn vợ trong lúc nhịn chay, e sẽ dẫn đến sinh lý trở dậy dẫn đến mơn trớn và giao hợp rồi hư nhịn chay ngày hôm đó. Còn nếu như ai có thể kiểm soát được sinh lý bản thân được phép hôn vợ mà không ảnh hưởng gì đến nhịn chay, bởi xưa kia, Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – cũng đã từng hôn vợ trong lúc Người nhịn chay giống như bà ‘Ā-ishah kể: *{Xưa kia, Người đã hoàn toàn khống chế được thân mình.}*⁽²⁾

Tương tự, trong suốt thời gian nhịn chay không nên khấy động đến sinh lý bằng trí tưởng tượng, ngắm nhìn vợ nhiều bằng cảm xúc, bởi đây là khởi động của việc dẫn đến mơn trớn và tình dục.

3) Nuốt đờm, việc nuốt đờm trở vào bên trong cơ thể sẽ ảnh hưởng ít nhiều đến sức khỏe.

⁽¹⁾ Do At-Tirmizdi ghi số (788) học giả xác nhận là Hadith Sahih, An-Nasa-i ghi số (1/66), Ibnu Maajah ghi số (407) và Hadith được Al-Albani xác thực là Sahih trong bộ Sahih An-Nasa-i số (85).

⁽²⁾ Do Al-Bukhari ghi số (1927) và Muslim ghi số (1106) – 64.

4) Ném thức ăn khi không cần thiết, nếu như đang chuẩn bị thức ăn xả chay thì được phép ném thử rồi nhả ra, nhưng nhớ tránh kéo nuốt vào bên trong.

Phần Bốn: Nhịn bù, khuyến khích nhịn và những điều không nên và bị cấm trong lúc nhịn

Thứ nhất: Nhịn chay bù.

Trường hợp người Muslim không nhịn chay một ngày nào đó trong tháng Ramadan với không lý do chính đáng, họ cần phải sám hối và cầu xin Allah tha thứ cho đại tội sai trái này, và phải nhịn chay bù lại ngay số ngày đã không nhịn trong tháng Ramadan, đối với loại người này không được phép trì hoãn giống như những người có lý do, bởi họ đã tự ý không thi hành nhiệm vụ ngay trong thời gian bắt buộc. Đây là ý kiến phù hợp nhất giống các ý kiến của giới học giả chuyên giáo luật

Trường hợp không nhịn có lý do chính đáng như bị kinh nguyệt hoặc ra máu hậu sản hoặc bị bệnh hoặc rời khỏi địa phương .v.v.. họ phải nhịn bù lại số ngày tương ứng đã không nhịn vào các ngày khác nhưng không bắt buộc nhịn trả ngay mà được phép trì hoãn đến trước tháng Ramadan tới. Tuy nhiên, khuyến khích nên nhịn trả càng sớm càng tốt, bởi mỗi người không biết được việc gì sẽ xảy ra với mình vào thời gian tới, e phải bị bệnh không thể nhịn trả được cũng có thể.

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

 Trường hợp trì hoãn việc nhịn bù ra khỏi Ramadan năm sau với không lý do thì ngoài việc phải nhịn bù còn phải xuất thức ăn mỗi ngày tương ứng một phần ăn cho người nghèo.

 Không bắt buộc phải nhịn trả số ngày thiếu liên tiếp nhau, ngược lại được phép nhịn vào các ngày rời nhau trong năm, bởi Allah phán:

فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ

{Tuy nhiên, ai trong các người bị bệnh hoặc là khách lữ hành thì y hãy nhịn bù lại vào những ngày khác tương ứng với số ngày đã không nhịn.} (chương 2 - Al-Baqarah: 184), thấy rằng Allah không đặt điều kiện phải nhịn trả trong các ngày liên tiếp nhau, nếu là bắt buộc là Ngài đã chỉ đạo tận tường.

Thứ hai: Nhịn chay Sunnah (tự nguyện).

Với lòng nhân từ và bác ái, Allah đã khích lệ đám nô lệ của Ngài nhịn chay Sunnah nhằm gia tăng thêm ân phước cho người hành đạo và để bù đắp những thiếu sót trong phần nhịn chay bắt buộc, bởi việc hành đạo Sunnah sẽ bù đắp cho những thiếu sót của việc hành đạo bắt buộc, và các ngày khuyến nghị nhịn chay trong năm là:

1) Nhịn sáu ngày trong tháng Shawwal (tháng 10), bởi có Hadith do Abu Ayyub Al-Ansori kể: Tôi đã nghe được Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói rằng:

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ أَتْبَعَهُ سِتًّا مِنْ شَوَّالٍ كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

{Ai nhịn chay Ramadan rồi nhịn tiếp sáu ngày trong tháng Shawwal, tựa như họ nhịn chay nguyên một năm.}(1)

2) Nhịn chay vào ngày ‘Arafah đối với người không đi làm Hajj, bởi Hadith từ Abu Qatadah dẫn lời Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – rằng:

صِيَامُ يَوْمٍ عَرَفَةَ أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ وَالسَّنَةَ الَّتِي بَعْدَهُ

{Nhịn chay ngày ‘Arafah, Ta hi vọng được Allah xóa đi tội lỗi của năm ngoái và năm tới.}(2) Đối với những ai đang hành hương Hajj, theo Sunnah là không nhịn chay vào ngày này, bởi chính Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – đã công khai với mọi người việc người ăn uống trong ngày ‘Arafah vĩ đại hôm đó nhằm giúp người hành hương Hajj đầy đủ sức khỏe mà hành đạo như Du-a’ trong ngày vàng quý báu này.

3) Nhịn chay vào ngày ‘Ashura, có người hỏi Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – về ân phước nhịn chay ngày ‘Ashura thì Người nói:

أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ

{Ta hi vọng được Allah xóa đi tội lỗi của năm ngoái.}(3)

(1) Do Muslim ghi số (1164).

(2) Do Muslim ghi số (1162).

(3) Do Muslim ghi số (1162) đây là một phần của Hadith.

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

Theo Sunnah nên nhịn chay thêm một ngày trước hoặc sau ngày ‘Ashura này, bởi Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – đã rất muốn:

لَنْ يَبْقِيَ إِلَى قَابِلٍ لِأَصُومَنَّ التَّاسِعَ

{Nếu được sống đến năm tới, Ta phải nhịn chay thêm ngày mồng chín.}(1) Và Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – cũng đã từng ra lệnh:

صُومُوا يَوْمًا قَبْلَهُ أَوْ يَوْمًا بَعْدَهُ، خَالِفُوا الْيَهُودَ

{Các người hãy nhịn chay thêm một ngày trước hoặc sau ngày ‘Ashura để làm khác với người Do Thái.}(2)

4) Nhịn chay vào thứ hai và thứ năm mỗi tuần, bởi có Hadith bà ‘Ā-ishah kể: {Xưa kia, Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – thường xuyên nhịn chay vào thứ hai và thứ năm.}(3) Và Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – cũng từng nói:

تُعْرَضُ الْأَعْمَالُ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَالْخَمِيسِ، فَأَحَبُّ أَنْ يُعْرَضَ عَمَلِي وَأَنَا صَائِمٌ

(1) Do Muslim ghi số (1133) - 134.

(2) Do Ahmad ghi số (1/241), Ibnu Khuzaimah ghi số (2095) trong đường truyền Hadith có phần yếu nhưng được hỗ trợ bởi sự truyền chính xác từ Ibnu ‘Abbas.

(3) Do Ahmad ghi số (5/201), At-Tirmizdi ghi số (745) ông nói: Hadith Hasan Sahih và Al-Albani xác thực là Hadith Sahih trong bộ Al-Ta’liq A’la Ibnu Khuzaimah số (2116).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

{Việc hành đạo được đệ trình lên (Allah) vào mỗi thứ hai và thứ năm, nên Ta thích việc hành đạo của Ta được trình duyệt trong lúc Ta đang nhịn chay.}(1)

5) Nhịn chay ba ngày vào mỗi tháng, bởi có Hadith Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói với ‘Abdullah bin ‘Amru:

صُمْ مِنَ الشَّهْرِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ، فَإِنَّ الْحَسَنَةَ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا، وَذَلِكَ مِثْلُ صِيَامِ الدَّهْرِ

{Cậu hãy nhịn chay ba ngày trong mỗi tháng, rằng mỗi ân phước được nhân lên gấp mười lần, và hình thức nhịn chay đó giống như nhịn chay cả năm.}(2)

Ông Abu Huroiroh kể: {Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – thân tín đã căn dặn tôi ba điều: Nhịn chay ba ngày vào mỗi tháng, hành lễ hai Rak-at trong giờ Dhuha và hành lễ Salah Witir trước khi ngủ.}(3)

Nhịn chay ba ngày trong tháng được gọi là những ngày Al-Baidh (ngày trắng) đó là ba ngày 13, 14 và 15 tính theo lịch Hijri, bởi có Hadith Abu Zdar dẫn lời Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

مَنْ كَانَ مِنْكُمْ صَائِمًا مِنَ الشَّهْرِ فَلْيَصُمْ الثَّلَاثَ الْبَيْضَ

(1) Do Al-Timizhi ghi số (751), Nasaa-i ghi số (1/322), Abu Dawood ghi số (2436) và At-Tirmizdi xác thực Hadith là Hasan và Al-Albani xác thực là Hadith Sahih trong bộ Sahih At-Tirmizdi số (596).

(2) Do Al-Bukhari ghi số (1975).

(3) Do Al-Bukhari ghi số (1981).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

{Ai trong các người muốn nhịn chay mỗi tháng thì hãy nhịn chay vào ba ngày Al-Baidh.}(1)

6) Nhịn một ngày và xả một ngày, bởi Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

أَفْضَلُ الصَّيَامِ صِيَامَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَصُومُ يَوْمًا وَيُفْطِرُ يَوْمًا

{Nhịn chay hoàn hảo nhất là cách nhịn chay của Dawood, trước đây Người nhịn một ngày và xả một ngày.}(2) đây là hình thức nhịn chay Sunnah tuyệt vời nhất.

7) Nhịn chay trong tháng Muharram (tháng giêng), bởi có Hadith do Abu Huroiroh dẫn lời Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – rằng:

أَفْضَلُ الصَّيَامِ بَعْدَ رَمَضَانَ شَهْرُ اللَّهِ الْمُحَرَّمُ، وَأَفْضَلُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ صَلَاةُ اللَّيْلِ

{Nhịn chay hoàn hảo nhất sau nhịn chay Ramadan là nhịn chay trong tháng của Allah, Muharram, và lễ Salah hoàn hảo nhất sau lễ Salah bắt buộc là Salah trong đêm.}(3)

8) Nhịn chay chín ngày đầu trong tháng Zdul Hijjah, là ngày đầu tiên của tháng 12 đến ngày mồng chín và đó là ngày ‘Arafah (hôm sau là ngày ‘Eid), bởi có rất nhiều Hadith nói về ân phước việc hành đạo trong các

(1) Do Ahmad ghi số (5/152), An-Nasa-i ghi số (4/222) và lời Hadith là của Ahmad, và Al-Albani xác thực là Al-Hadith Hasan trong bộ Sahih Sunan An-Nasa-i số (2277 – 2281).

(2) Do Al-Bukhari ghi số (1976).

(3) Do Muslim ghi số (1163).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

ngày đầu này của tháng Zdul Hijjah, điển hình như Hadith Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

مَا مِنْ أَيَّامٍ الْعَمَلُ الصَّالِحُ فِيهِنَّ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ الْعَشْرِ

{Không có những ngày nào mà việc hành đạo được Allah yêu thích bằng khi hành đạo trong mười ngày này.}⁽¹⁾ và nhịn chay là một hình thức hành đạo.

 Thứ ba: Không nên và bị cấm khi nhịn chay.

1) Không nên chọn riêng tháng Rajab (tháng 7) để nhịn chay, bởi đây là biểu hiệu của người thời trước Islam, bởi xưa kia họ rất sùng bái tháng này. Nếu như ai có thói quen thường xuyên nhịn chay thì không bị rơi vào lời cấm này, như được ghi lại từ Ahmad bin Kharshah bin Al-Har kể: Tôi đã thấy ‘Umar cầm roi dài mà chỉ vào thức ăn mà bảo: {*Mọi người hãy ăn uống đi, bởi đây là tháng được người thời trước Islam tôn sùng nó.*}⁽²⁾

2) Không nên nhịn chay riêng lẻ ngày thứ sáu, bởi Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – đã nói:

لَا تَصُومُوا يَوْمَ الْجُمُعَةِ إِلَّا أَنْ تَصُومَ يَوْمًا قَبْلَهُ أَوْ يَوْمًا بَعْدَهُ

{Các người không được nhịn chay chỉ trong ngày thứ sáu, trừ phi đã nhịn chay trước đó một ngày hoặc sau đó một ngày.}⁽³⁾

(1) Do Al-Bukhari ghi số (969).

(2) Do Al-Albani xác minh trong bộ của Ibnu Abu Shibah và ông nói: Hadith Sahih. (Irwa Al-Ghalil 4/113).

(3) Do Al-Bukhari ghi số (1144).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

3) Không được chỉ nhịn chay ngày thứ bảy, bởi
Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – đã nói:

لَا تَصُومُوا يَوْمَ السَّبْتِ إِلَّا فِيمَا افْتَرَضَ عَلَيْكُمْ

{Các người không được nhịn chay chỉ trong ngày thứ bảy trừ phi trùng với lệnh Allah ban bảo các người.}(1)

Có Hadith khác từ bà mẹ của tín đồ có đức tin Juwairiyah, khi Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – bước vào nhà bà vào thứ sáu thì bà đang nhịn chay thì Người hỏi:

أَصُمْتَ أَمْسٍ؟

{Hôm qua em có nhịn chay không?} Bà đáp: Không.
Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – hỏi tiếp:

تُرِيدِينَ أَنْ تَصُومَ غَدًا؟

{Vậy em có ý định nhịn chay tiếp vào ngày mai không?} Bà đáp: Không. Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – bảo:

فَأُفْطِرِي

{Vậy em hãy xả chay liền đi.}(2) Dựa vào câu:

{تُرِيدِينَ أَنْ تَصُومَ غَدًا؟}

(1) Do Abu Dawood ghi số (2421), At-Tirmizdi ghi số (744), Ibnu Maajah ghi số (1726), Al-Hakim ghi số (1/435) và At-Tirmizdi xác thực Hadith là Hasan, Al-Hakim xác thực Hadith là Sahih phù hợp với điều kiện của Al-Bukhari và được Azd-Zdahabi thống nhất, và Al-Albani xác thực là Hadith Sahih trong bộ Sahih At-Tirmizdi số (594).

(2) Do Al-Bukhari ghi số (1986).

{Vậ em có ý định nhịn chay tiếp vào ngày mai không?} chứng minh được phép nhịn chay ngày thứ bảy cùng với một ngày khác.

Imam At-Tirmizdi nói sau khi đã ghi lại Hadith này: *“Ý nghĩa việc không nên nhịn chay vào ngày thứ bảy duy nhất là bởi người Do Thái rất sùng bái ngày này.”*

4) Cấm nhịn chay vào ngày nghỉ ngơi và đó là ngày 30 tháng Sha’bân, một khi ngày 30 tháng Sha’bân bị mây che không thể nhìn thấy được lưỡi liềm tháng Ramadan thì đó chính là ngày nghỉ ngơi (Á-rập gọi là ngày Shak), còn nếu bầu trời trong sáng bình thường thì không gọi tên này

Bằng chứng cho việc cấm nhịn chay vào ngày nghỉ ngơi là Hadith ‘Ammar nói:

مَنْ صَامَ الْيَوْمَ الَّذِي يُشَكُّ فِيهِ فَقَدْ عَصَى أَبَا الْقَاسِمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

{Ai nhịn chay vào ngày nghỉ ngơi là họ đã kháng lệnh của Abu Al-Qasim – Sollollohu ‘alaihi wasallam –.}⁽¹⁾

5) Cấm nhịn chay vào hai ngày ‘Eid (đại lễ tết), bởi Hadith của Abu Sa’ed Al-Khudri kể: {Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – cấm nhịn chay vào hai ngày ‘Eid Fitri và ‘Eid Adhha.}⁽²⁾

(1) Do Al-Bukhari ghi trong bộ Al-Fat-h số (4/143) ở phần nhịn chay và chương Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói: {إِذَا رَأَيْتُمُ الْهَيْلَالَ فَصُومُوا} {Một khi các người nhìn thấy lưỡi liềm Ramadan thì hãy nhịn chay}, Al-Timizhi ghi số (689) và nói: Hadith Hasan Sahih và được Al-Albani xác thực là Hadith Sahih trong bộ Sahih At-Tirmizdi số (553).

(2) Do Al-Bukhari ghi số (1991).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

Và theo Hadith của ‘Umar bin Al-Khattab nói: {*Đây là hai ngày mà Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – của Allah cấm nhịn chay: Ngày đầu tiên sau khi các người đã hoàn thành nhiệm vụ nhịn chay (tức ‘Eid Fitri) và vào ngày khác là ngày các người ăn uống để thi hành Hajj (tức ngày ‘Eid Adhha).*}⁽¹⁾

6) Không nên nhịn chay vào những ngày Tashriq, tức ba ngày sau ngày ‘Eid Adhha, ngày 11, 12 và 13, bởi Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – đã nói về các ngày này:

هِيَ أَيَّامُ أَكْلٍ وَشُرْبٍ وَذِكْرِ اللَّهِ

{**Đó là các ngày ăn, uống và tụng niệm Allah.**}⁽²⁾ Có Hadith khác Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

يَوْمُ عَرَفَةَ وَيَوْمُ النَّحْرِ وَأَيَّامُ التَّشْرِيقِ عِيدُنَا أَهْلَ الْإِسْلَامِ وَهِيَ أَيَّامُ أَكْلٍ وَشُرْبٍ

{**Ngày ‘Arafah, ngày giết Qurban và các ngày Tashriq là những ngày tết của Islam chúng ta, đó là những ngày ăn và uống.**}⁽³⁾

Trong những ngày Tashriq chỉ cho phép những ai làm Hajj Tamadtua’ và Hajj Qiran không tìm thấy vật giết tế thì được phép nhịn chay, bởi có Hadith do ‘Aishah và Ibnu ‘Umar, cả hai nói rằng: {*Không cho phép nhịn chay*

(1) Do Al-Bukhari ghi số (1990).

(2) Do Muslim ghi số (1141).

(3) Do At-Tirmizdi ghi số (777) và nói Hadith Hasan Sahih và được Al-Albani xác thực là Sahih trong bộ Sahih At-Tirmizdi số (620).

trong những ngày Tashriq, ngoại trừ những ai không tìm thấy vật giết tế khi làm Hajj.}⁽¹⁾

Phần Năm: ‘Etikaf

Thứ nhất: Định nghĩa và giáo luật ‘Etikaf.

1) Định nghĩa.

- **Theo nghĩa ngôn từ:** ‘Etikaf là bắt buộc bản thân phải làm điều gì đó.

- **Theo nghĩa giáo luật:** ‘Etikaf là việc người Muslim ẩn mình trong Masjid để hành đạo tôn thờ Allah.

2) Giáo luật ‘Etikaf.

‘Etikaf là việc hành đạo tôn thờ Allah mang hình thức Sunnah, bởi Allah phán:

أَنْ طَهَّرَا بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

{Và TA bắt Ibrahim và Isma'il cam kết giữ Ngôi Đền của TA luôn trong sạch cho những người đến để Tawaf (đi vòng quanh Nó), những người đến để ‘Etikaf (chuyên tu trong Nó) và những người đến để lễ nguyện Salah trong Nó.} (chương 2 - Al-Baqarah: 125). Câu Kinh là bằng chứng cho việc được phép ‘Etikaf dành cho cộng đồng này và các cộng đồng trước ta, và Allah phán ở chương khác:

(1) Do Al-Bukhari ghi số (1997 – 1998).

وَلَا تُبَشِّرُوهُمْ وَأَنْتُمْ عَنْكُمْ فِي الْمَسْجِدِ

{Các người chớ gần gũi vợ của các người trong suốt thời gian các người đang ‘Etikaf (lánh trần tu tịnh) trong các Masjid.} (chương 2 - Al-Baqarah: 187).

Bà ‘Ă-ishah kể: {*Trước đây, Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – đã ‘Etikaf vào mười ngày cuối của Ramadan cho đến khi trở về với Allah.*}⁽¹⁾

Cộng đồng Muslim thống nhất việc ‘Etikaf chỉ là hình thức thờ phượng Sunnah, khuyến khích tín đồ Muslim thực hiện, ngoại trừ ai đó nguyện ‘Etikaf thì điều này trở thành bắt buộc đối với riêng họ.

Bằng chứng cho việc ‘Etikaf là được phép từ Qur’an, từ Sunnah và từ sự thống nhất của cộng đồng.

Thứ hai: Điều kiện ‘Etikaf.

‘Etikaf là việc hành đạo tôn thờ Allah, nếu thiếu một trong các điều kiện sau là việc ‘Etikaf trở nên vô giá trị:

1) Islam, trưởng thành và lí trí bình thường. Theo đó, người ngoại đạo, người bị thần kinh và trẻ em chưa có trí khôn có ‘Etikaf thì việc làm đó không có giá trị.

Đối với trẻ em có trí khôn dù nam hay nữ thì ‘Etikaf của chúng đều có giá trị.

2) Định tâm, bởi Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – nói:

⁽¹⁾ Do Al-Bukhari ghi số (2020) và Muslim ghi số (1172).

{**Thật ra, mọi việc làm đều bắt nguồn bằng định tâm.**}
cho nên người ‘Etikaf phải định tâm ẩn thân tôn thờ Allah.

3) Nơi ‘Etikaf phải là Masjid, bởi Allah phán:

وَأَنْتُمْ عَلَيْكُمْ فِي الْمَسْجِدِ

{**Trong suốt thời gian các người đang ‘Etikaf (lánh trần tu tịnh) trong các Masjid.**} (chương 2 - Al-Baqarah: 187). Và hành động của Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – là Người chỉ ‘Etikaf trong Masjid, chưa từng có bất cứ lời nói nào rằng lúc sinh thời Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – ‘Etikaf ngoài Masjid cả.

4) Phải là Masjid có hành lễ Salah tập thể.

Đối với nam buộc phải hành lễ Salah tập thể, nên sẽ gặp khó khăn nếu phải đến giờ là đi đến Masjid rồi trở lại Masjid ‘Etikaf, hành động này làm giảm đi ý nghĩa việc ‘Etikaf.

Đối với phụ nữ thì được phép ‘Etikaf ở bất cứ Masjid nào cũng được, bởi họ không buộc phải hành lễ Salah cùng tập thể, ngoại trừ trường hợp nếu sẽ gây xáo trộn trong thời gian ‘Etikaf thì các nàng bị cấm ‘Etikaf.

Tốt nhất là chọn lấy các Masjid có hành lễ Salah Jum’ah thứ sáu, nhưng đây không phải là điều kiện của ‘Etikaf.

5) Không bị Junub, người bị Junub, phụ nữ bị hành kinh và ra máu hậu sản không được phép ở trong Masjid.

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

Việc nhịn chay không phải là điều kiện để ‘Etikaf, bởi được ghi lại từ con trai ‘Umar, ông ‘Umar đã nói với Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** –: “*Thưa Thiên Sứ, trước khi vào Islam tôi đã nguyện ‘Etikaf một đêm tại Masjid Al-Haram.*” Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi wasallam** – bảo:

أَوْفِ بِتَذْرِكَ

{**Vậy, ông hãy thực hiện lời nguyện đó đi.**}⁽¹⁾ Qua Hadith chứng minh rằng nếu nhịn chay là điều kiện được ‘Etikaf, và việc ‘Etikaf không đúng vào ban đêm bởi nhịn chay không bắt buộc vào ban đêm. Cho nên, hai việc nhịn chay và ‘Etikaf là hai việc hành đạo hoàn toàn tách rời nhau.

 Thứ ba: Thời gian ‘Etikaf, những điều khuyến khích và được phép dành cho người ‘Etikaf.

1) Thời gian ‘Etikaf.

Nền tảng đầu tiên của ‘Etikaf là ẩn thân trong Masjid, nếu không ẩn thân trong Masjid thì không gọi là ‘Etikaf.

Thời lượng ẩn thân ‘Etikaf thì giữa ‘Ulama có nhiều ý kiến, tuy nhiên theo ý kiến đúng nhất – Inshaa Allah – là không có giới hạn thời lượng ngắn nhất cho việc ‘Etikaf, cho nên việc ‘Etikaf với thời gian ngắn dài tùy thích. Nhưng tốt nhất là không nên ngắn hơn một ngày hoặc một đêm, bởi xưa kia Thiên Sứ – **Sollollohu ‘alaihi**

(1) Do Al-Bukhari ghi số (2032) và Muslim ghi số (1656).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

wasallam – cũng như Sahabah đều không ‘Etikaf ngắn hơn một ngày hoặc một đêm.

Thời gian tốt nhất cho việc ‘Etikaf là vào mười ngày cuối của tháng Ramadan, bởi Hadith do bà ‘Ā-ishah đã kể: {*Trước đây, Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – đã ‘Etikaf vào mười ngày cuối của Ramadan cho đến khi trở về với Allah.*}

Riêng những ai muốn ‘Etikaf vào các thời gian khác thì vẫn được nhưng tốt nhất nên bỏ.

Ai định tâm ‘Etikaf vào mười ngày cuối Ramadan thì sau khi xong Salah Fajr của ngày 21 thì phải vào ẩn thân trong Masjid đã định tâm ẩn thân cho đến mặt trời lặn của ngày cuối cùng Ramadan.

2) Những khuyến khích của ‘Etikaf.

Việc ‘Etikaf là việc hành đạo đặc biệt giữa nô lệ với Thượng Đế Allah, nên tạm thời cần phải cắt đứt hết mọi quan hệ của trần tục để chuyên tâm và dành hết thời gian cho việc hành đạo thiêng liêng này, như hành lễ Salah, tụng niệm tán dương, cầu xin, xướng đọc Qur’an, sám hối, cầu xin tha thứ ... hoặc bất cứ việc hành đạo nào khác.

3) Những điều được phép dành cho người ‘Etikaf.

Người ‘Etikaf được phép rời khỏi Masjid trong các trường hợp cần thiết như ăn, uống, vệ sinh, tắm rửa, lấy Wudu. Ngoài ra, được phép trò chuyện về những điều hữu ích cho đôi bên, còn những việc không mang lại lợi ích đôi khi lại gây phiền hà thì không nên nói bởi sẽ làm giảm đi ý

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

nghĩa của việc ăn thân. Và người thân được phép vào thăm viếng người ‘Etikaf với thời gian khoảng ngắn và người ‘Etikaf được phép tiến họ về đến cửa Masjid, bởi Hadith Sofiyah kể: {*Xưa kia, lúc Thiên Sứ – Sollollohu ‘alaihi wasallam – của Allah đang ‘Etikaf thì tôi đến thăm Người vào ban đêm, sau khi trò chuyện xong tôi đứng dậy thì Người cũng đứng dậy mà tiến tôi về.*}⁽¹⁾

Người ‘Etikaf được phép ăn, uống, ngủ trong Masjid và cố gắng giữ gìn vệ sinh chung và chăm sóc Masjid.

Thứ tư: Các điều làm vô hiệu ‘Etikaf.

Việc ‘Etikaf sẽ trở nên vô hiệu nếu vi phạm một trong các điều sau:

1) Cố tình rời khỏi Masjid không lý do, cho dù có rời khỏi thời gian ngắn, bởi Hadith ‘Á-ishah kể: {*Và xưa kia, lúc ‘Etikaf Người không vào nhà trừ phi vì nhu cầu vệ sinh.*}⁽²⁾ bởi việc rời Masjid sẽ xóa việc ý nghĩa ăn thân trong khi ăn thân là Nền tảng của ‘Etikaf.

2) Giao hợp. Một khi người ‘Etikaf ân ái với vợ là đã làm hư ‘Etikaf dù ở thời gian nào bởi Allah phán:

وَلَا تُبَشِّرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسْجِدِ

{**Trong suốt thời gian các người đang ‘Etikaf (lánh trần tu tịnh) trong các Masjid.**} (chương 2 - Al-Baqarah: 187).

⁽¹⁾ Do Al-Bukhari ghi số (2035) và Muslim ghi số (2175).

⁽²⁾ Do Al-Bukhari ghi số (2029).

CHƯƠNG 4: NHỊN CHAY RAMADAN

Tương tự, một khi xuất tinh do môn trốn vợ dù không ân ái hoặc thủ dâm cũng làm mất giá trị ‘Etikaf.

3) Mất trí. Một khi người ‘Etikaf bị mất trí do thần kinh hoặc say xỉn thì ‘Etikaf trở nên vô giá trị bởi người thần kinh và người say xỉn không thuộc loại người hành đạo.

4) Kinh nguyệt và máu hậu sản, bởi phụ nữ trong hai thời kỳ này không cho phép ở trong Masjid.

5) Bỏ đạo. Đây là hành động xóa sạch mọi việc hành đạo trước đó, bởi Allah phán:

لَيْنَ أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ

{Quả thật, Người cũng như các vị (Sứ Giả) trước Người đều đã được mặc khải rằng: “Nếu Người tổ hợp (thần linh) cùng với Allah thì việc hành đạo của Người sẽ trở nên vô nghĩa và Người chắc chắn sẽ là một kẻ thất bại.”} (chương 39 - Az-Zumar: 65).

Khẩn cầu Allah chấp nhận việc hành đạo của tất cả chúng ta.

Và cầu xin Ngài ban bình an và phúc lành cho vị Thiên Sứ Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu cao quý của Người.

Hết chương 4